

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 8 (4)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 31. DECEMBRA 1929.

PATENTNI SPIS BR. 6651.

Eugène Schueller industrijalac, Pariz.

Postupak za bojenje tekstilnih materija, dlaka, kose ili drugih materija svih vrsta.

Prijava od 28. septembra 1928.

Važi od 1. juna 1929.

Ovaj pronalazak ima za predmet jedan postupak za bojenje tekstilnih materija, dlaka, kose ili drugih materija svih vrsta.

Poznati su već postupci za bojenje u kojima formiranje pigmenta dolazi od oksidacije jednog ili više sastavnih delova mešavine za bojenje pomoću peroksida, naročito vodonik peroksida. Ali ovi postupci nisu uvek dali potpuno zadovoljavajuće uslove, jer pigment, budući da nije pretrpeo potpuno hemijske transformacije, koje treba da odrede njegovo formiranje, ostaje često nesavršen; nu prisustvo nesavršenih pogodno je da ima nezgodne posledice (kvarenje boje usled docnijih modifikacija ili na primer, u izvesnim slučajevima, toksinična dejstva).

Pronalazak ima za predmet jedan postupak, koji smanjuje ili čak može ukloniti ove nezgode blagodareći faktu, što favorizira oksidaciju sastavnog ili sastavnih delova mešavine za bojenje kao i fiksiranje savršenog pigmenta na materiji za bojenje, t.j. pigmenta, koji je pretrpeo potpuno hemijske transformacije, koje treba da odrede njegovo formiranje.

On dopušta takođe lako odvajanje u jednom momentu operacije, tela, koja su pretrpela samo početak oksidacije, tela, čije prisustvo, kao što je rečeno, može imati štetnih posledica.

On je više naročito primenljiv u slučajevima gde mešavina za bojenje sadrži tela fenolne ili aminske funkcije, naročito para-fenilen-diamina ili hemiski sličnih tela.

Pronalazak se sastoji, s pogledom na favoriziranje oksidacije, u upotrebi kataliza-

tora, koji dejstvuje na način onih zvanih „peroksidaze“, koji određuju dekompoziciju peroksida bez oslobađanja gasovitog kiseonika i, korelativno oksidaciju prisutnih supstancija, koje su pogodne za jedinjenje s kiseonikom.

Kao katalizatori, o kojima je govor, mogu se upotrebiti, zasebno ili zajedno, metalne soli (gvožđa, naročito) koloidalne supstancije, (naročito metala ili metalnih jedinjenja, supstancije biljnog porekla ekstrahovane iz krompira, crnog luka, zrna graminca, rena, crne rotkvice, kukurbitacea, pečuraka) ili životinjskog (mleka, krvi ili supstancija, koje se odatle dobijaju) i uopšte, sve supstancije, koje mogu da dejstvuju pod gore navedenim okolnostima kao katalizatori zvani „peroksidaze“.

Može se postupiti na primer, sa dodavanjem katalizatora mešavini za bojenje.

Blagodareći dejstvu ovih katalizatora, početak oksidacije produkata, koji ulaze u sastav mešavine za bojenje je ubrzan, fakat, koji se manifestuje, u većini slučajeva intenzitetom mešavinske boje, koji brzo rasti; povrhu toga, oksidacija je aktivirana i, na kraju, postaje potpunija.

U slučajevima, gde formiranje pigmenta dolazi od oksidacije tela fenolne ili aminske funkcije, od para-fenilen-diamina ili hemiski sličnih tela na primer, ova oksidacija se dobija pomoću peroksida, naročito vodonik peroksida, koji dejstvuje ili ne u prisustvu katalizatora, može se poboljšati rezultat favorizirajući fiksiranje savršenog pigmenta na materiji za bojenje, i dopuštajući lako odva-

janje, u datom momentu operacije, tela, koja su pretrpela samo početak oksidacije. Upotrebljeni način sastoji se bitno u upotrebi jednog suplementarnog agensa, koji određuje brzo taloženje produkata oksidacije.

Gore pomenuti agens može dejstvovati: bilo prostom fizičkom akcijom a da nema formiranja ni jednog kompleksa niti i jednog jedinjenja između njega i produkata oksidacije mešavine za bojenje (na primer, dejstvo soli naročito hlorida, alkalnih ili zemno-alkalnih).

bilo formiranjem, sa produktima oksidacije mešavine za bojenje, hemiskih jedinjenja ili ma kakvih kompleksa (na prime dejstvo metalnih soli ne alkalnih niti zemno-alkalnih).

Ovi agensi za taloženje imaju za efekat da favoriziraju i aktiviraju fiksiranje savršenog pigmenta na materijama za bojenje. Oni se mogu upotrebiti ispiranjem, posle bojenja, ili, u izvesnim slučajevima, mogu se dodati mešavini za bojenje.

Blagodareći gore pomenutim operacijama, kao i njihovoj kombinaciji, neoksidisane ili malo oksidisane supstance, koje ostaju na

bojenoj matriji i čije bi prisustvo moglo imati štetnih posledica, umanjena su tako u količini, ako ne čak uklonjena. Rezultat je povrh toga, poboljššan, što se tiče čistoće i dubine boja.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za bojenje tekstilnih materija, dlaka, kose ili drugih materija, svih vrsta naznačen time, što, da bi se favorizirala njena oksidacija, i da bi se učinila potpunijom mešavina za bojenje, koja sadrži perokside, izloži se dejstvu katalizatora, koji djeluje zasebno ili zajedno, kao katalizatori zvani „peroksidaze”, koji određuju dekompoziciju peroksida bez oslobodjenja gasovitog kiseonika i, korelativno oksidaciju prisutnih supstancija, koje se jedine sa kiseonikom.

2. Postupak za bojenje tekstilnih materija, dlaka, kose ili drugih materija svih vrsta, prema zahtevu 1, naznačen time, što je sa oksidacijom, pomoću peroksida, i u prisustvu ne katalizatora, tela fenolne ili aminske funkcije kombinovana upotreba jednog suplementarnog agensa, koji uslovljava brzo taloženje produkata oksidacije.